

At the very best, the Qavam es-Saltaneh must be considered guilty of connivance at Fifth Column activities. If he was as in favour of the Allied cause as he always made out, his duty was surely to inform the Allied representatives of the danger which he knew to exist. There is, however, little doubt that the evidence as set out in this report is substantially correct and he is consequently as guilty as many of the worst now interned for having worked and plotted on behalf of the Axis.

NOVARREKH-ED-DOWLEH.
(Ahmad Ali Sepehr).

Novarrekh-ed-Dowleh's connection with the Germans dates from the last war, and he was for many years Director of the German Legation in Tehran.

More recently, before the events of Shahrivar, he claimed the friendship of Stael, the German Minister in Tehran, and there is little doubt that he maintained his contacts with the Germans as long as they were in Persia. He was also on good terms with the Japanese Legation and was often a visitor there.

He is quite without conscience, however, in making his political contacts and in carrying out his intrigues, for, like the Qavam es-Saltaneh, he has endeavoured also to ingratiate himself with the Russians.

It was reported to us, too, in June 1943, that he was putting it about among his friends and acquaintances that the British were supporting his candidature for a cabinet post. At the beginning of 1944 he was again spreading a similar story about himself and the British, which of course was unfounded.

In August 1943 he declared to a source that he was the Qavam es-Saltaneh's right hand man and that he had been chosen by the new Prime Minister to undertake the stairs missions for him. This was probably one of the few occasions on which Novarrekh-ed-Dowleh has spoken the whole truth, and his attachment to the Qavam is one of his few legacies of the past two years. In fact, both seem to have been of one mind in their dislike of dealing with the Russians and plotting with the Germans.

In the summer of 1943 a reliable source reported that Novarrekh-ed-Dowleh was trying to influence the Shah with pro-German ideas through the intermediary of the Shah's favourite, Mardani.

Novarrekh-ed-Dowleh was implicated in the plot with Hussein Ali Gharagozlu, Qavam es-Saltaneh and others to overthrow Reza Shah with German help. This conspiracy continued after the events of Shahrivar, though the collaboration with the Germans assumed a different form. The details of this have been dealt with at length elsewhere.

His behaviour as Under Secretary at the Ministry of Mines and Industry has been the subject of serious annoyance to the Commercial Secretariat of the British Embassy and to the Middle East Supply Centre representatives in Tehran. This Ministry has always been a hot-bed of anti-Allied and pro-German sentiments, and Novarrekh-ed-Dowleh has done much to aggravate matters. He was intriguing against his Minister, General Shahrnā'i, victimising any one of the Ministry's employees who was thought to be pro-British, and in every case being thoroughly obnoxious.

It is reported that he accepted large sums of money from Saffian and Farahi in connection with their mining projects in the Persian Gulf region. This would not be surprising, as censorship intercepts of May 1943 show that Alexander Saffian and Novarrekh-ed-Dowleh are on intimate terms.

There are grounds for suspecting that Novarrekh-ed-Dowleh knows where Hussein Ali Gharagozlu (Poth-es-Saltaneh) is now hiding. It is certainly in his and the Qavam's interest that Hussein Ali Gharagozlu should not be arrested or otherwise contact the British authorities. Novarrekh-ed-Dowleh has admitted to knowing about the activities of these people but he pretends only to have learnt of them since Gharagozlu returned from Europe at the end of July 1943, whereas in fact he was fully aware of what was happening from the beginning.

SPECIAL DISTRIBUTION & WAR CABINET.

From TURKEY.

Decypher. Sir H. Knatchbull-Hugessen (Angora).
8th August, 1940.

D. 10.00 p.m. 8th August, 1940.
R. 10.05 a.m. 9th August, 1940.

No. 946
Sullivan Dept.
Cannon Dept.
Cannon Dept.

*We have always the right
***** a Soviet move against Iran
likely in present circumstances.*
R. G. ...

By immediately preceding telegram.

Same (Grp. unrec.) stated that he had recently seen German and Italian Naval Attachés in Istanbul. German Naval Attaché had discussed German policy with regard to Russia, which he had explained in detail with maps. German Naval Attaché stated that German and Italian efforts would now be directed to persuading Russia not to worry about Straits question. They would point out that even if this question could be settled to Russia's satisfaction the Mediterranean remained a closed sea and Russia could be held there by either the British or the Italian fleet. If the Soviet Government insisted on their Straits policy it would be more than likely that Russian interests would clash with those of Germany and Italy, and this would be unwise.

2. Instead, Germany and Italy would attempt to divert Russian attention to Iran. A small advance into Iran e.g., into the two Northern provinces would not only offer protection for Bakú oilfields but would also bring Russia nearer to Iraqi and Iranian oil fields. Having consolidated these two provinces Russia could then advance to Persian Gulf which would provide her with access to open sea and also strike a heavy blow at Great Britain by cutting off Iranian oil.

3. Roumanian Military Attaché received the impression that German Naval Attaché was informing him of above in order to allay any fears which he might have as regards possible further Russian moves on Roumania.

4. German Naval Attaché added that it was probable though not yet certain that Russia would accept this advice. In support of his argument German Naval Attaché referred to present "political détente" in Turkey which had enabled President, Minister for Foreign Affairs and other Ministers to leave Angora for a short time. This had been possible because Turkey realized that Russia had dropped Straits problem and was now going to devote her attention to Iran.

5. Italian Naval Attaché had spoken in a similar sense.

6. My comment on German Naval Attaché's remarks about absence of Ministers from here is that although it has undoubtedly been rendered possible by recent calm in this part of the world and by conviction that Germany desired to encourage

this /

this calm it is a perfectly normal summer proceeding which in the present year has of necessity been greatly curtailed. Ministers are taking holidays in turn and this year the National Assembly, which has not gone into the summer recess as usual is taking place fortnightly only.

7. As regards Russia's supposed loss of interest in Straits problem recent telegrams exchanged between your Lordship and His Majesty's Ambassador at Moscow and myself will provide sufficient comment.

Repeated to Moscow and Tehran.

www.KetabFarsi.com

Geheime Reichsaffäre

Aufzeichnung.

Am 11.0.1942 10 Uhr vormittags besuchte mich Fregattenkapitän Schuler von Abwehr I. Er ist der Sachbearbeiter seiner Dienststelle für Iran. Er teilte mir folgendes mit: Unter den in Berlin lebenden Iranern befindet sich ein Garagouslou. Dieser Iraner war eine Zeitlang unter dem alten Schah Kriegesminister. Er kam im Jahre 1940 nach Deutschland. Hier stellte er sich der Abwehr und dem Auswärtigen Amt zur Verfügung, um eine Bewegung gegen den alten Schah zu organisieren. Garagouslou wurde damals abgehört. Nach dem Sturz des alten Schah im Jahre 1941 trat Garagouslou erneut an Abwehr I heran. Seit jener Zeit arbeitet diese Stelle mit ihm. Garagouslou behauptet, er habe gute Verbindungen zu einer Offiziersvereinigung der iranischen Armee, die es sich o.Ä. zur Aufgabe gemacht hatte, den alten Schah zu stürzen. Diese Vereinigung bestünde auch heute noch, wenngleich mit anderer Zielsetzung. Diese Vereinigung sei gegen die Zusammenarbeit der iranischen Regierung mit den Russen und den Engländern.

Abwehr I hat im Februar und im Mai dieses Jahres je einen iranischen Vertrauensmann nach Teheran in Marsch gesetzt. Beide blieben zunächst in der Türkei stecken. Inzwischen soll der zuerst gesandte Vertrauensmann über den Jrek nach dem Iran eingereist sein und sich in Teheran befinden. Eine direkte Bestätigung seiner Ankunft in Teheran liegt nicht vor, jedoch glaubt Herr Schuler, eine indirekte Bestätigung durch die inzwischen erfolgte Neubildung des irani-

deutschen Stellen in ihrer Iran-Propaganda zu richten. Im übrigen habe ich Herrn Gharagoslou darauf hingewiesen, daß das Schwerpunkt der Arbeit der Organisation in Iran liegt. Herr Gh. Saltaneh der Führer der Organisation sei, so habe die Organisation nunmehr alle Möglichkeiten, in Iran zu arbeiten. Der Führer der Organisation wird am besten, welche Arbeiten durchgeführt werden könnten. Hierzu bedürfe es meiner Ansicht nach keines Anstoßes von Mitgliedern der Organisation, die im Ausland leben.

Ich habe Herrn Gharagoslou an Hand des Beispiels des Irak vor einem zu frühen Losschlagen der Organisation gewarnt. Aus den Beispielen der Geschichte sehen wir, daß die irakischen Nationalisten mit uns zusammenarbeiten wollten, so suchten sie mit den deutschen militärischen Stellen zusammenarbeiten, die allein den Zeitpunkt für ein Losschlagen bestimmen konnten.

Die Zeit, politische Gespräche mit Ghawam Saltaneh zu führen, sei noch nicht gekommen. Wenn die Übernahme der Regierung auf Initiative von ihm (Gharagoslou) zurückzuführen sei, so würde Ghawam Saltaneh zweifellos Mittel und Wege finden, um ihm eine Antwort auf seinen Brief zukommen zu lassen. Erst wenn diese Antwort, die einwandfrei von Ghawam Saltaneh stammend, eingetroffen wäre, könnte daran gedacht werden, politische Gespräche mit ihm zu führen.

Ich kann mich nicht des Eindrucks erwehren, daß die Behauptung Gharagoslous, die Übernahme der Regierung durch Ghawam Saltaneh sei auf ihn zurückzuführen, nicht zutrifft. Bei ihm ist der Wunsch der Vater des Gedankens. Gharagoslou glaubt, durch Verbreitung seiner Ansicht die eigene Persönlichkeit in den Vordergrund zu schieben.

Es bleibt abzuwarten, ob Ghawam Saltaneh tatsächlich eine Antwort an Gharagoslou auf dessen Brief senden wird. Es müßte dann genauestens geprüft werden, ob die Antwort tatsächlich von Ghawam Saltaneh kommt.

Berlin, den 17. August 1942

Aufzeichnung.

Am 17. August 1942, vormittags 10.30 Uhr besuchte mich Herr Korvettenkapitan Schüler in Begleitung des in Berlin lebenden Herrn Gharagoslou, der ein Vetter des derzeitigen iranischen Justizministers ist.

Herr Gharagoslou führte aus, daß der derzeitige Ministerpräsident Ghawes Saltaneh der Chef einer seit einigen Jahren bestehenden Geheimorganisation wäre, deren Vertreter er, Gharagoslou, in Berlin sei. Die Organisation habe sich bei ihrer Gründung zum Ziel gesetzt, den Schah Reza Pahlawi zu stürzen. Im Jahre 1940 sei der (Gharagoslou) in Teheran gewesen. Man habe damals versucht, mit mir Pühlung zu nehmen und mich über den Plan der Organisation zu unterrichten. Herr Meykadeh und Herr Friedrichs seien beauftragt gewesen, eine Unterredung zwischen Mitgliedern der Organisation und mir herbeizuführen. Die Versuche seien damals mißglückt. (Hierzu bemerke ich, daß weder Herr Meykadeh noch Herr Friedrichs mir Mitteilungen der geschilderten Art haben zukommen lassen.)

Herr Gharagoslou führt die Übernahme der Regierung durch Ghawes Saltaneh auf seine Initiative zurück. Er habe vor einigen Monaten einen Vertrauensmann nach Teheran mit einem Brief zu Ghawes Saltaneh geschickt. In diesem Brief habe er geschildert, daß die Reichsregierung die Unabhängigkeit Irans garantiere. Wie Herr Schüler ergänzend hierzu mitteilt, ist diese Mitteilung im Einverständnis mit dem Gesandten von künftig erfolgt. Herr Gharagoslou ist der Ansicht, daß nunmehr der Zeitpunkt gekommen sei, daß von deutscher Seite etwas geschehen müsse, um die Organisation zu aktiver Arbeit zu veranlassen. Ich habe Herrn Gharagoslou geantwortet, daß deutscherseits mit dem Mittel der Propaganda gearbeitet werden würde. Zu diesem Zwecke würden die Richtlinien dieser Propaganda von dem Herrn Reichsaußenminister festgelegt. Nach diesen Richtlinien hätten sich dann alle

deutschen

فهرست اعلام*

- آ
- آتابای (سرلشکر): ۱۱۵، ۱۲۵، ۲۱۹
 آدمیران، گاناری: ۴۴، ۴۶، ۴۹
 آذرتکین، عنی: ۱۷۶
 آراسته، نادر میرزا: ۹۲
 آریانا: ۲۲۵
 آشپشت: ۴۴
 آقاولی، فرج‌الله: ۱۳۴، ۱۴۸، ۱۶۸، ۲۰۰، ۲۱۰، ۲۲۲
- الف
- ابتهاج، ابوالحسن: ۱۸۴، ۱۹۲
 ابراهیم‌خان: ۶۱، ۶۳
 ابضحی، سید حسن (دکتر): ۱۲۶، ۱۳۰، ۱۳۱، ۱۶۹
 اکبر، اتل (دکتر): ۲۰، ۲۵، ۲۸، ۳۱، ۴۴، ۵۰، ۱۰۷، ۱۸۶، ۱۹۵، ۱۹۶، ۱۹۸، ۲۰۸، ۲۱۲
 احتشام‌الدوله: ۲۳، ۱۹۴
 اخگر، احمد (سرهنک): ۱۵۰، ۱۶۸
 اخوان، جواد: ۱۷۴
- اخوی، نظام‌الدین: ۹۶، ۹۷
 اردلان، سیف‌الله: ۱۷۶
 ارفع: ۱۰۸
 اسدی: ۴۴، ۴۵
 اسفندیاری (سرهنک): ۵۴، ۵۵
 اسماعیل بیگ: ۱۴۱
 اسماعیل خان: ۵۷
 اسکندر خان: ۶۳
 اسکوشی، حسین: ۱۷۳
 اشتورمر: ۱۴۱
 اشرف، اسمعیل: ۱۷۳
 اشرفی، عبدالله: ۱۷۰
 اعظم زنگنه، عزیز: ۱۷۷
 اعلم، مظفر: ۳۱، ۳۴
 اعلم، منصور: ۱۷۶
 افطسی، سید نصرالله (سرهنک): ۱۶۸
 اقبال، خسرو: ۱۷۰، ۲۰۱، ۲۲۱، ۲۲۵
 اقبال، عبدالوهاب: ۱۷۴، ۲۲۵
 اکبری، احمد: ۲۱، ۲۳، ۳۸، ۳۹، ۲۰۲ - ۲۰۵، ۲۱۹، ۲۲۰

کبیر میری: ۵۱

کوشکچو، علامه محمد: ۱۷۰

کلبی، محمد: ۱۷۲

کلیس حجاز: ۶۳، ۶۱

کمرشرفی، محمد حسین: ۱۷۶

کمیسی، محمد: ۱۷۲

کمیسی خونساری، جواد: ۱۷۷

کنتظاره وریزی، علی: ۱۷۲

کندروود (کنال): ۱۰۶، ۱۴۱، ۱۴۳

کندری، ولی الله (سرهنگ): ۱۶۹

کندری، سید علی (سرهنگ): ۱۶۱

کوتورنگ: ۱۴۳

کوزنگ: ۱۸۰

کهراسی، یوسف: ۱۵۶

کیمی (زن محولت الدوله): ۵۷

کیمس، نکستارا: ۱۴۱

پ

پسیان، نجفعلی: ۱۵۶، ۱۵۱، ۲۱۵

پشایی: ۲۶، ۱۲۶، ۱۰

پورزاده، ابوالحسن: ۱۲۱، ۱۶۱، ۲۱۰، ۲۲۲

پی ژونکا: ۱۷، ۱۲۹، ۱۱

پیرایش: ۱۲

پیشه وری: هشت، ۲

ت

تاجرا: ۲۱۹

تایرک، مردریک: ۱۷۳

تواینوس، گامو: ۱۵

تدین، سید محمد: ۴۰، ۱۶۶

تختیبی، جهانگیر: ۱۷۰، ۱-۲، ۲۲۱، ۲۲۵

تنگجیان: ۱۴۳

تینکه: ۲۲، ۲۵

تیموری، موسی: ۱۷۷

تهرانچی: ۱۶۲

ج

جاکسن (ماژور): ۱۳۹

جاکسون، سیجور: ۸۱

جاویله: ۱۵۸

جلالی، علی: ۲۰۱

جوانشیر، لطیف: ۱۷۵

جهان بیگوم، محمود (سرهنگ): ۱۶۹

جهانسوز، محسن: ۱۲، ۱۶، ۱۵۷، ۱۵۹، ۲۱۵

۲۱۶

ح

حبيب الله: ۸۲

ب

بداغلی، سلیمان بیک: ۴۲

بایلیان، آرداسش: ۱۷۱

باند تقیچ، نادر (سرهنگ): ۱۶۱، ۲۲۵

بایستاقی، عباس: ۱۷۶

باقرا: ۲۰۶

باکستر: ۱۹

باشینگ: ۴۲

بابو پیرایش: ۱۷۷

بانو داراب: ۱۷۷

بانو گانوسکی: ۱۷۷

بایانوگریتفیندا: ۱۷۷

باحتیاری، ابوالقاسم خان: ۱۳۰، ۱۸۲، ۲۰۹، ۲۲۳

بروزو، سروان: ۱۴۱

بندی، حسن (سرهنگ): ۱۶۱

بنو عزیزای، حسین: ۱۷۳

بوتهوری، جواد (امیر همايون): ۱۷۲، ۲۲۵

بولارد: ۱۹، ۳۹، ۱۵۲، ۱۹۶، ۲۰۵

بهار، احمد: ۲۰۱

بهانسیک: ۱۵۳، ۱۹۴

بهرازی، مهدیقینی (سرهنگ): ۱۶۹

زنده دل، نصرانه (سرهنگ): ۱۶۸

ش

شاه‌نخعی (سرهنگ): ۱۷۱ - ۱۳۳ - ۱۷۹

شاخه: ۱۲

شاکری: ۱۶۲، ۱۸۱

شاهرخ، بهرام: ۱۳، ۱۱۷، ۹۲، ۹۴، ۱۰۳، ۱۹۴، ۱۹۶

۱۹۶، ۱۹۷، ۱۹۸، ۲۱۱، ۲۱۲، ۲۱۷

شاهنسی، موسی: ۱۵۱، ۱۵۷

شاهنده، عباس: ۲

شاهنوری، حسن: ۱۷۷

شاهورزی، رجیبعلی: ۱۷۴

شورین، محمود: ۱۷۱، ۱۸۴

شریف، مامی، جعفر: ۱۷۱، ۲۲۵

شریذان: ۲۰۶

شفا، شجاع‌الدین: ۲۰۱

شمسائی، احمد: ۱۷۵

شمیل (سرهنگ): ۴۶

شوشتری: ۱۸۸

شولسته، هوتومس: ۴۱، ۴۳، ۴۵ - ۴۸، ۵۲ - ۵۴

۵۹، ۶۱، ۶۳، ۶۴، ۶۶ - ۷۱، ۷۶ - ۸۰، ۸۲

۱۰۵، ۱۲۱ - ۱۲۵، ۱۲۷، ۱۲۹ - ۱۳۲، ۱۳۷

۱۳۹، ۱۴۰، ۱۴۷، ۱۴۸، ۱۸۲، ۱۹۲ - ۲۰۰

۲۰۲، ۲۰۶ - ۲۱۰، ۲۲۰، ۲۲۳، ۲۲۴

شونبرگ، فون: ۷۸، ۱۰۰، ۱۹۸، ۲۱۱

شولر (سروان): ۲۸ - ۳۰

شهاب بختیاری، سلطانعلی: ۱۷۷

شهراسبی، حرمت‌الله: ۱۷۳

شهناز: ۱۵۸

شهروزار: ۲۲

شیبایی، عرب: ۱۵۸

شیروازی، شیخ عبدالمجید: ۲۴، ۱۳۷

شیردل، اسمعیل: ۱۷۴

شیخ‌الاسلامی، رضی: ۱۷۱

شیمی، محمد: ۱۰۸، ۱۷۳

ژ

ژوردان، آرسن: ۱۷۷

ژوزف، موسیو: ۱۷۸، ۲۲۱

ژونی کریفیلدا: ۱۷۷

ژبند، احمد: ۱۷۴

س

ساعده: ۳۲، ۱۶۳، ۲۱۲

سایه، ابراهیم: ۱۶۸

سایه، احمدعلی (مورخ‌الدوله): ۲۵، ۲۶، ۱۵۳

۱۹۴، ۲۱۹

سایه (گروهبان): ۳۸، ۳۹

سایه، شادی: ۱۷۰

ساز: ۱۱۲

سجادی: ۱۱، ۱۶۷، ۲۰

سحر حیر: ۱۸۲

سرتیپ‌زاده کارگشا، حسین: ۱۷۰

سحرفقی، عباس: ۱۷۲

سید سعید (افس): ۱۴۱

سینسی، عورت‌الله: ۱۷۴

سیمی، هوتسنگ: ۱۷۳

سحری، ایمنی: ۱۰۸، ۱۱۱، ۱۱۲، ۱۱۴، ۱۱۹

۱۲۵، ۱۲۶، ۲۲۲

سجانی، اسدالله بختیار: ۲۲

سوسین (کنش): ۱۷۸، ۱۸۲، ۲۲۱

سویلی، علی: ۱۱، ۲۰، ۳۶، ۹۰، ۹۱، ۱۵۴

۱۵۶، ۱۶۳، ۱۶۶، ۱۹۶، ۱۹۷، ۲۰۲، ۲۰۵

۲۱۴، ۲۲۰

سیلاخوری، سلطانعلی: ۱۷۵

سیفانی، محمد: ۱۷۶

سیروس، غلامعلی: ۱۵۷، ۱۵۸

ص

- صمدی، احمد: ۱۰۹
 صمدی، بنیادی، ابوالقاسم: ۱۷۲
 صمدی، محمدعلی: ۱۱۰، ۱۱۵
 صمدی، عبدالرحیم: ۱۷۵
 صمدی، اسمعیل: ۱۶۹
 صمدی، ۱۱۰
 صمدی، ۲۶
 صمدی، مصطفی: ۱۷۲
 صمدی، عمادالله: ۱۷۵
 صمدی، فریدون (سرهنگ): ۱۶۹

ض

- ضارعی، ۱۵۸
 ضارعی، اکبر: ۱۵۷
 ضارعی، ۱۵۸

ط

- طاهری، ۱۱۰
 طاهرعلی، عبدالکریم: ۱
 طاهرعلی، علامه‌الدین: ۱۷۱

ع

- عاقبی، باقر: ۱۱۱
 عابدی، سیدعلی: ۱۷۲
 عابدی، غلامرضا: ۱۷۵
 عابدی، مهدی: ۱۱۰
 عابدی، ۱۵۸
 عابدی، ۱۱، ۱۲۹
 عابدی، سرچهره: ۱۷۵
 عابدی، ۱۵۸
 عابدی، ابوالحسن: ۱۷۶
 عابدی، صالح: ۱۷۸
 عابدی، بیت‌الحسن: ۱۷۶
 عابدی، کافور: ۲۰۱

- عابدی، جواد: ۱۳۲، ۱۳۵، ۱۳۶، ۱۳۹، ۱۴۰
 عابدی، صادق: ۹۲، ۱۳۰

غ

- غفری، عنبیسی: ۱۷۲، ۱۷۶، ۱۷۸، ۱۹۲، ۲۱۵، ۲۱۶
 ۲۲۱، ۲۱۶

ف

- فانسی، حبیب‌الله: ۱۷۲
 فانسی، محمودالله: ۱۸۹
 فانسی، ۲۸، ۳۱
 فانسی، ابوالفتح: ۱۷۰
 فانسی، بیوک: ۱۷۷، ۱۹۲
 فاضل، حاج اسماعیل: ۱۲۹، ۱۶۲
 فاضل، ویسا: ۱۷۳
 فاضل، زین‌العابدین: ۱۹۱
 فاضل، ۲۴
 فاضل، مهدی: ۱۱۵
 فاضل، جواد: ۱۷۲
 فاضل، ۱۷، ۱۸، ۱۹، ۲۰، ۲۱، ۲۲، ۲۳، ۲۴، ۲۵
 فاضل، اسدالله: ۱۷۲
 فاضل، سرچهره: ۱۷۳
 فاضل، ۲۶
 فاضل، ۱۶۷
 فاضل، ۲۰، ۲۱، ۲۲، ۲۳، ۲۴، ۲۵، ۲۶، ۲۷، ۲۸، ۲۹، ۳۰، ۳۱
 فاضل، صادق (سرهنگ): ۱۰۱
 فاضل، زین‌العابدین: ۱۲۱، ۱۲۲
 فاضل، ۳۰، ۳۱، ۳۲، ۳۳، ۳۴، ۳۵
 فاضل، عباس: ۱۶۹
 فاضل، عبدالصمد: ۱۷۶
 فاضل، تیراج، بالادور: ۱۲
 فاضل، مظفر: ۱۵۹، ۱۷۸
 فاضل، سرتیپ: ۲۱۶
 فاضل، حسن، حضرت: ۱۷۶

ق

قاسم‌زاده، مهدی: ۱۷۷

قاسمی، شاه‌ویس: ۱۷۵

قائم‌مشاری، حسین (سرهننگ): ۱۶۹

قدسی: ۱۶۲

قدیسی (ژنرال): ۲۰، ۲۱، ۱۹۴

قراگورنوف، حسینعلی (فتح‌السلطنه): ۲۰، ۲۲، ۲۶

قراگوزلو، حسن: ۲۱، ۲۲، ۲۸، ۳۱، ۹۸، ۹۹

۱۵۳، ۱۹۴، ۱۹۶، ۲۰۳، ۲۰۵، ۲۰۸

قراگوزلو، ابوالحسن (احتشام‌الدوله): ۱۷۲

قوتی، محمد: ۱۷۵

قریشی، امان‌الله: ۲۱۵

قرن‌ایلیچ، علی‌صغری: ۱۷۳

قشقایی، خسرو: ۶۸، ۷۵، ۷۷

قشقایی، صولت‌الدوله: ۶۸، ۸۵

قوام‌السلطنه: ۱۹، ۲۶، ۲۹، ۳۱، ۳۸، ۱۵۳

۱۵۴، ۱۷۹، ۱۸۲، ۱۹۳، ۲۰۱، ۲۰۳، ۲۰۶

۲۰۸، ۲۱۰، ۲۱۲، ۲۱۶، ۲۱۷، ۲۱۹، ۲۲۱

۲۲۳

قورتولان، اژدر: ۱۷۶

ک

کاتبی، حسینقلی: ۱، ۱۷۰، ۲۲۱

کاشانی، سید ابوالقاسم: ۲۴، ۴۰، ۴۱، ۱۳۲

۱۴۹، ۱۵۸، ۱۶۷، ۱۸۰، ۱۸۱، ۲۲۱، ۲۲۲

کاشفی، رضا: ۱۷۷، ۱۸۳

کاظمی: ۲۴، ۱۸۳، ۱۹۴، ۲۰۰، ۲۰۶، ۲۲۱

کامبخش، عبدالصمد: ۱۵

کاروانی، محمود: ۱۷۲

کراکینوسکی: ۱۴۲

کرتش: ۱۴۳

کردستانی: ۱۴۳

کوردانشاهی (سرگرد): ۵۵، ۵۶

کروزی: ۱۲۰

کعبی، علی‌اکبر: ۱۷۵

کلاسی (سرتیپ): ۱۴۰

کنسنتینین بکنف: ۴۲

کنی: ۶۴، ۶۶، ۷۶، ۸۱

کوپان (ژنرال): ۲۳، ۱۴۰، ۱۵، ۱۶۸، ۱۹۴

۲۰۱، ۲۰۵، ۲۰۸

کوشان، اسمعیل: ۹۵، ۹۷

کورخ: ۱۲۳

کورن: ۷۲، ۷۳، ۱۸۳، ۲۰۹، ۲۱۰

کومل: ۵۴، ۸۱، ۱۰۶، ۱۰۷، ۱۴۹، ۱۳۲، ۱۳۵

۱۳۹

کورمیس، مارتین: ۷۷، ۷۸، ۸۰، ۲۰۹، ۲۱۰

کیانی: ۱۵۸

کینوش محمود: ۱۲۴

کیحسروی، (اریات): ۸۳، ۹۴، ۱۹۶، ۲۱۲

کیزهلم: ۱۴۱، ۱۴۲

کیهانی، حسین: ۱۷۷، ۱۸۴

گ

گاسپرین، موزس: ۲۴، ۱۵۰، ۱۵۰، ۲۰۵، ۲۱۹، ۲۲۰

۲۲۴

گاموت: ۳۵، ۱۰۷، ۱۰۸، ۱۱۱، ۲۰۷

گریلی (ژنرال): ۱۴۰

گرینفیلد، ساهاک: ۱۷۳

گل محمدی، حسین (سرور): ۱۶۹

گل محمدی، علی: ۱۷۶

گلشانیان، عباسقلی: ۱۸۶، ۱۹۲، ۲۱۵

گنکائی: ۱۷۵

گنریز، حسین: ۱۷۳

گوران، رشیدالسلطنه: ۴۲

گوبلس: ۸۵

گورکانی، حسین: ۱۷۲

گیلان‌شاه: ۱۲۵

گیلانی، رشیدعالی: ۴۱

میلو جهور، عبدالمجید: ۱۶۷، ۲۰۰، ۲۲۳

زلیق (سروان): ۱۸۷، ۱۸۸

ورشلی: ۱۲۱

وزیر نظامی، حبیل: ۱۷۲

وزیری (سرهنگ): ۴۵، ۴۶، ۵، ۵۲، ۵۳، ۵۵

۵۱، ۸۲، ۱۱۱، ۱۱۲

زوزت: ۱۴۰

زوتف: ۲۹

زینکمر (دکتر): ۱۱۰

زیرا، یحیی: ۱۷۶

زینسون (سرانشکر): ۶۷

ه

هاریوس: ۷۷، ۷۹، ۸۱

هاتمی نژاد، حسین: ۱۷۱

هاتمی، سیداقا: ۱۷۷

هراتل: ۹۰

هرمشیر: ۸۸، ۹۱، ۹۷، ۱۰۱، ۱۰۲

هلین، میجر: ۱۸۰، ۱۸۱

همایون، بی‌الله: ۱۶۹

هتینگ، هر فون: ۳۰، ۳۸، ۸۶، ۹۱، ۹۶، ۹۹

هولمان، آدریان: ۳۶

هینلر: ۱۲، ۱۴، ۳۳، ۷۶، ۷۸، ۸۱، ۹۲، ۹۷

۱۰۰، ۱۰۱، ۱۰۷، ۱۲۱، ۱۹۱، ۱۹۲، ۱۹۶

۱۹۱، ۲۰۷، ۲۱۰، ۲۱۲، ۲۱۳، ۲۱۵

عبت، علی: ۱۴۸، ۱۶۷، ۲۱۰، ۲۲۲

ی

یاکوب، ربکتور: ۱۷۳

یاکوب: ۶۳، ۶۶، ۶۶، ۱۱

یحیایی، غلامرضا: ۳۸، ۳۹، ۱۱، ۲۱۹

یزدان پناه، مرتضی خان (ژنرال): ۲، ۲۱، ۲۳

۱۳۴، ۱۵۷، ۱۵۸، ۱۹۳، ۲۰۰، ۲۰۶، ۲۱۶

۲۲۱

یزدیان: ۱۵۸

یکتایی، مجید: ۲۰۱

یولیر قائل: ۱۴۱

ن

نادرشاه: ۱۳۹

نادر، احمد: ۴۰، ۴۵، ۱۰۵، ۱۰۷، ۱۱۰، ۱۱۱

۱۱۲، ۱۲۱، ۱۲۳، ۱۲۵، ۱۲۷، ۱۳۲، ۱۴۰

۱۶۷، ۱۷۶، ۱۹۹، ۲۲۳

ناصرخان (قشقایی): ۱۹، ۲۲، ۵۲، ۶۳، ۶۵

۱۲، ۱۳۰، ۱۳۲، ۱۳۹، ۱۴۸، ۲۱۰، ۲۲۰

۲۲۳، ۲۲۵

ناصر، ناصر: ۱۷۱

ناوازا (کنال): ۱۸۰

نجفی، محمدحسین: ۱۷۴

نجوسی، علی: ۱۷۰

نخجوران، احمد: ۱۵۹، ۱۸۰، ۲۰۰، ۲۰۲

نراقی، علی اکبر: ۱۷۶

نظیری پور، غلامرضا: ۱۷۰

نوری کرمانشاهی، حسین: ۱۷۰

نورخت: ۲۳، ۲۴، ۲۰، ۲۱، ۵۵، ۶۰، ۶۲، ۷۲

۷۳، ۷۹، ۸۱، ۱۱۷، ۱۱۸، ۱۳۱، ۱۳۴

۱۳۱، ۱۴۱، ۱۶۷، ۱۷۸، ۱۸۰، ۱۸۲، ۱۸۹

۱۹۲، ۲۰۰، ۲۰۶، ۲۰۷، ۲۱۰، ۲۲۱، ۲۲۳

۲۲۵

نوح، دانش: ۱۸۲ - ۱۸۴

نهرودی، حیدرقلی: ۱۷۴

نهرودی، محمدقلی: ۱۷۱

نیلاکوک: ۱۴۳

نیوندی، حسین: ۳۸ - ۴۰، ۸۱، ۱۳۲، ۱۳۴

۱۲۹، ۱۷۶، ۲۰۵، ۲۱۹، ۲۲۳

بیجا: ۱۵

و

واسموس، ۳۰، ۲۰۶

وایت، نسل: ۱۷۹، ۱۸۱

وشوق اندولدا: ۲۳، ۱۹۲، ۲۰۵، ۲۰۸، ۲۱۵

www.KetabFarsi.com

ایران، در قرن معاصر، تاریخی پرتلاطم داشته است که از مبارزات استقلال طلبانه و آزادیخواهانه، کشمکشهای داخلی و خارجی، و هجومهای آشکار و نهان قدرتهای بزرگ آکنده است.

سالهای پر آشوب به برهه‌ای از پرحادثه‌ترین و سرنوشت سازترین سالهای این قرن می‌پردازد: از آغاز جنگ جهانی دوم تا حل کشمکش نفت و انعقاد قرارداد کنسرسیوم (سالهای ۱۳۱۸ تا ۱۳۳۴).

موضوع هربخش از این اثر، یکی از مسائل مهم سیاسی این دوران است که درباره هر کدام از آنها به اندازه‌ای روایات متفاوت و گاه متضاد وجود دارد که گاهی برآستی تبدیل به معما می‌شود: ستون پنجم آلمان در ایران، تجاوز روس و انگلیس به ایران در شهریور ۱۳۲۰، استعفای رضاشاه، بلوای ۱۷ آذر ۱۳۲۱، مذاکرات محرمانه کنفرانسهای تهران و یالتا و پتسدام، ماجرای نفت شمال و جنوب، تشکیل فرقه دمکرات، نهضت ملی شدن نفت، کودتای ۲۸ مرداد و . . .

اطمینان داریم این پژوهش ارزنده، که جابه‌جا متن کامل یا منتخب بسیاری از اسناد محرمانه در آن ارائه می‌شود، تا سالهای دراز مورد نیاز و مراجعه پژوهشگران و سایر علاقه‌مندان به مسائل سیاسی و اجتماعی و سرنوشت ایران خواهد بود.

